

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri Raymundi

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Sunt octo casus in q[ui]b[us] soluunt[ur] spoansalia [et] addunt[ur] plures

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

8^e sponsalia facta

Soluuntur casibus octo

8^e qd sequit

Subscriptis. videas casus studiosius istos

.i. mea vxor .i. claustrū

Inuito me sponsa velit mea religionem

.i. an copulā legitimi thori 8^e factū .i. ibitare possum

Ante thori fetus intrare. nec hoc inhibebo

8^e mea .i. remore .i. recedo .i. inueniri

A patria longe si cedo q̄ reperiri

.i. valeo

.i. nō cōstans

Non possum. vel ego sum factus hō vagabundus

8^e hincide vagādo .i. pueniēter .i. imūdatus

Per terras licite nubit reliquo. maculatus

.i. cali ifirmitate 8^e nō fuit copula

Si lepra fuero. cognatam si prius eius

8^e carnalr .i. ābab psonis 8^e caste viuēdi

Cognoui. vel si sit nobis equa voluntas

8^e modis dicē spōsalia. hō carnalr cognouit 8^e vxorē

Istis absolui. vel si quis polluit istam

.i. in m̄rimoniū duxi .i. denegari

Quam desponsauī. q̄ non possit reprobari

.i. ifirmitas p̄ legē .i. circūdar

Verbus siue dolor enormis detineat me

.i. alteri puelle p̄ d̄ba de p̄fici .i. sequat

Si dederō relique sponsalia q̄ comiterur

.i. carnalis copula .i. minor ācilla

Carnis amicitiam. minor aut veniens ad adultam

8^e octo iā dicti .i. matrimonii

Etatem. casus isti sponsalia soluunt

¶ Hic auroz enumerat octo casus mediantibz q̄bus sponsalia soluuntur vel mediantibz quibz matrimonii impeditur. z vult tantū pro casu p̄mo. si fecisti p̄missione per verba futuri t̄pis. sic q̄ copula carnalis non fuit sequuta. si tunc ip̄e vel ip̄a voluerit intrare religionē tunc sponsalia dissoluntur. Cuius ratio est ista. qz vnūquodqz p̄t in melius p̄mutari. sed melius est intrare religionem q̄ matrimonium. quia ip̄e homo tutius potest seruire deo in religionē q̄ in matrimonio. igit̄ zc. Et rō illius est ista. quia ille qui est in matrimonio ille est impeditus in mundanis negotiis curam gerens de suo nutrimento z mulieris z aliorum. vnde dr̄ apostolus. Omnis h̄tēs vxorem que sunt huius seculi negotia custodiat ¶ Scd̄s casus est iste. si fecisti p̄missione per verba p̄sentis t̄pis z copula carnalis siue sit sequuta siue non. et si postea longe ab ea recedas. sic q̄ factus es vagabundus

Summula Raymundi

mundus p̄ vn̄uersam terram. ip̄a cum alio viro nubere potest. ¶ Pro quo
notandum. q̄ p̄tra illum casum noua iura proclamant. que dicunt q̄ talis
mulier nō debet alium virum ducere eo viuente siue ip̄e sit longē ab ea siue
propinque. nisi ip̄a veraciter sciat ip̄m esse mortuū. z si sup̄ duceret aliū
iuste procederet. Et illud innuit Joānes theuronicus z alij iuriste. vt pa
cet in decretalibz. quia eius est vxor corā deo. Et dato q̄ ip̄a aliū duxisset
post longum tempus isto redeūte oportet derelinquere scōm z redire ad
pr̄imum. q̄ est eius vxor corā deo. ¶ Tertius casus est iste. si alter istoz ē
leprosus. tunc potest fieri separatio inter eos. q̄ leprosi debent esse exclusi a
cōitate hoīm. sed tñ si illi libenter sibijnicē copulantur. admittantur. Et
istud intelligendū est tñ de viro q̄ de muliere. q̄ quodcuq̄ illoz sup̄posi
toz infirmat lepra p̄t separari ab alio. ¶ Quartus casus est. si fecisti alicuē
voti cuius cognatā prius aequaliter cognouisti. vel matrimoniū cū ea cō
traxisti. hoc impeditur matrimoniū z dissoluit sponsalia. ¶ Quintus casus
est iste. si est equa volūtas maris z femine. scz si ambo p̄ponunt caste viuere
q̄ vt sic matrimoniū dissoluit sed sp̄salia manēt. ¶ Sextus casus est iste.
si aliq̄s esset fornicatus cū aliqua que lucide p̄t prestari q̄ sit mechatus ta
lis p̄t dimittere. viz z eōuerso. ¶ Septimus casus est. q̄ si p̄traxisti matri
moniū cū aliqua p̄ verba de p̄nti. z postea trāsīs ad aliāz das ei sponsalia z
p̄cibus cū ea. tñ illa sc̄da retinet quā carnaliter cognouisti z primam relin
quere debes. ¶ Octauus casus est. si puella nō est matura. s. q̄ sit infra du
odecim annos z facit alicui p̄missiones. tñ ille p̄missiones seuyora nō sta
bunt. id est q̄ sponsalia que ip̄a facit possunt dissolui. Et ratio est. quia ip̄a
ad annos discretionis n̄ p̄uenit. q̄ in illo tempore adhuc fatua fuit et
potuit facilliter decipi.

¶ Circa lrām p̄mo est notādū. q̄ inter istos casus p̄mus quartus z octa
uus impediūt matrimoniū p̄trahendū z dirimūt p̄tractū. Sz alij q̄ncq̄ ca
sus impediūt matrimoniū p̄trahendū. sz nō dirimūt p̄tractū.

¶ Secūdo notādū. q̄ p̄ter hos p̄dictos casus in lrā. tunc extra lrām ad
huc sunt alij casus mediantibz q̄bz sponsalia dissoluantur. Nam primus
casus est iste. quādo vir vel mulier fornicat sp̄ualiter. i. recedit a fide. Sz
cūdus est susceptio sacroz ordinū. vt si aliquis est dyaconus vel subdyā
conus. illud soluit sponsalia. Tertius casus ē. si aliq̄s p̄mittat alicui ad cer
tū tēpus q̄ ducat eā in vxorē. z nō est monitus in illo tpe. tñ illo tpe reuo
luto sponsalia sunt rupta. Quartus casus z vltimus est ille. si interuenierit
cognatio sp̄itualis. sic in tali cognatōne fiunt fratres z sorozes sp̄uales. z
tñ itez sponsalia sunt rupta.

¶ Tertio notandū est. littera d̄t q̄ ingressus religionis d̄minuit spon
salia. Et rō huius est ista. q̄ tñ hō morit̄ in mūdo secularibz negotijs ab
renunciādo. Pro quo notandum est q̄ triplex est mors. quedam est mors
corporalis. quedā secularis. z quedam sp̄ualis. Mors corporalis ē quan
do anima separāt a corpe. Sed sp̄ualis est quādo aia separāt a deo p̄ pec
catū. Sed secularis est quādo hō separāt a mūdo z abrenūciat oibz secu
laribz negotijs z vult solū christum. sicut dixit beatus Paulus. Tūc ego
sed iam non ego. viuit autem in me christus. Et isto modo homo morit̄
sur per ingressum religionis. quia tunc abrenūciat omnibus que habet.

Primo em abrenūciat libere volūtatē p̄ votū obediētie Secōdo abrenūciat
delectatōibz carnalibz p̄ votū castitatis. Tertio abrenūciat oibz negotijs
secularibz p̄ votū paupertatis. Et ergo illa tria sunt essentialia ordinis. scz
obediētia. castitas. z volūtas paupertatis

¶ Quarto notandum. differentia est inter sponsalia et matrimonium.
Unde matrimonium dicitur quādo. iam est consequuta copula carnalis. sed
sponsalia dicitur anteqz copula carnalis subsequatur. z sic sponsalia inchoant
matrimonium. copula vero carnalis terminat matrimonium z consummat.
Quōdo mors corporalis dimīnit sponsalia z matrimonium. quia facit va-
care bñficiā. ergo si miraculose aliquis sacerdos a mortuis resurgeret pres-
bende z beneficia quas p̄sus habuit nō essent ei restituende Sic eodē mo-
do est de matrimonio. videlicet si vir alicuius mulieris suscitaretur a mor-
tuis. ad istum virum redire non debet. qz talis mors dirimit matrimonium
etiam actu contractum

¶ Quinto notandum est. in littera dicitur. si aliquis cognouit cognatam ali-
cuius postea non potest eam ducere in vxorem cuius fuit cognata Dubi-
tatur ergo. utrum in omni coitu probatur affinitas siue legitime siue nō.
Et videtur qz sic. qz affinitas est personaz. proximitas ex copula carnali
p̄ueniens. modo si affinitas p̄uenit a copula carnali. z in omni coitu est
copula carnalis. ergo videtur qz omni coitu probatur affinitas Et pro-
batur hoc idem p̄ apostolum qui dicit. Omnis q̄ adheret meretrice sit vnū
cum meretrice Et per consequens ex hoc probatur affinitas ¶ Sed in op̄
positū arguitur sic. omnis extraordinaria pollutio nō dirimit matrimonium. sed
simplex fornicatio extra thoro legitimum est extraordinaria pollutio. ergo
talis nō dirimit matrimonium Ad istud dubium rōdetur. qz fornicatio siue sit
in legitimo thoro siue nō. z quocūqz modo fit s̄m naturā seu naturaliter.
vbi alqs cognouit cognatā alteri nō debet intrare matrimonium cū ista.
cū ex fornicatione simpliciter extra matrimonium probatur affinitas sicut in ma-
trimonio. z defuncta muliere vir nō potest alia ducere nisi in quinta linea.
cū ex omni fornicatione probatur affinitas naturalr. ut iam dictū est. Tunc
ad rōnem añ oppositū dicitur. qz aliquā p̄mixtionē seu pollutionē esse extraordi-
nariā intelligit dupliciter. vno mō qz nō fit in thoro legitimo. Alio mō qz
nō fit s̄m p̄suetudinē p̄miscendi. Si p̄mo mō tunc impedit matrimonium. si
secūdo modo tunc nō impedit

.i. sacrum matrimonium .i. manifeste corā testibz

Coniugium sacrum coram populo celebrari

s̄. n̄imonium s̄. celebrandū in h̄itemus

Precipimus. ne sit foris ecclesiam prohibemus

¶ Sup̄ius autor determinauit de sponsalibz. hic tā determinat de sacro
m̄imonio Et diuidit in duo. nam p̄mo determinat de m̄imonio. scōdo po-
nit quādam cautelā oñdēs corā qbz p̄sonis dicitur celebrari m̄imonium. scōdo pars
ibi (Tota parētela) Quātū ad p̄mā p̄tē vult. qz p̄iugū siue m̄imonium dicitur
fieri corā p̄plo in facie ecclie. z nō foris eccliam vel in aliq̄ loco occulto Ra-
tio ē. qz si fieret in loco secreto tūc quicqz fieret illusiones z deceptōes. z ne co-
tingat hoc tūc m̄imonium dicitur fieri in facie ecclie z in loco publico